

Ympäristönsuojelun asioita tiedoksi

RAKYL 20.04.2022 § 68
51/11.03.04/2022

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 417 4685,
matti.rautiainen@savonlinna.fi ja toimistos sihteeri Pasi Turtiainen, puh.
044 417 4688, pasi.turtiainen@savonlinna.fi

Selostus

JÄTEASIA

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto pilaantuneen maan kunnostuksesta, Vääräjärventie 236, Kerimäki

Vääräjärventie 236:ssa tapahtui tammikuussa öljyvahinko, jossa rikkoontuneesta pylväsmuuntajasta valui jäähdytysöljyä maaperään. Muuntajan alapuoliselle alueelle PetroFlag -mittarilla tehdyssä maaperätutkimuksessa todettiin pilaantuneen maaperän kunnostustarve.

Pilaantuneen maaperän puhdistus tehtiin 13.1.2022 öljyvahingon jälkitorjuntatyönä massanvaihdoilla.

Vahinkoalueelta poistettiin öljyistä lunta ja maata noin 8 m²:n alalta 0 - 0,5 m syvyydeltä yhteensä 4,04 tonnia ja se toimitettiin L&T Oyj:n Riikinnevan käsittelykeskukseen Leppävirralle.

ELY-keskuksen aikaisemmin tekemien tiedustelujen mukaan muuntajassa ei käytetty PCB-yhdisteitä sisältävää muuntajaöljyä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pilaantuneen maaperän puhdistustyö on toteutettu siten kuin vastaavat työt Suomessa yleisesti tehdään.

ELY merkitsee kiinteistön ympärisöhallinnon ylläpitämään Maaperän tilan tietojärjestelmään lajiin "Ei puhdistustarvetta".

Ilmoitus toiminnan merkitsemisestä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään, asfalttimurskeen hyödyntäminen / Finavia Oyj, Savonlinnan lentoasema

Finavia Oyj on tehnyt Etelä-Savon ELY-keskukselle ilmoituksen asfalttimurskeen hyödyntämisestä tiealueen päällystekerroksessa. Kiitotien kunnostuksesta peräisin olevaa asfalttimursketta hyödynnetään on 980 tonnia.

VESIASIA

Pihlajaniemen jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailun tulokset, 18.3.2022

Ramboll Finland Oy on toimittanut kuormitustarkkailun tulokset Pihlajaniemen jätevedenpuhdistamon toiminnasta näytteenottopäivänä **18.3.2022**:

Määriykset	Tuleva	Lähtevä	Yksikkö	Puhd.teho%

Lämpökestoiset, kolimuotoiset bakteerit, kertanäyte		72000	pmy/100ml	
Ammoniumtyppi	51	35	mg/l	31
Nitraattityppi		4,2	mg/l	
Kokonaistyyppi	81	40	mg/l	51
Kokonaisfosfori	10	0,18	mg/l	98
Kokonaisfosfori, liukoinen		0,12	mg/l	
Kiintoaine	240	3	mg/l	99
Alkaliteetti	5,9	3,8	mmol/l	
BHK _{7ATU}	230	4,1	mg/l	98
COD _{Cr}	510	39	mg/l	92
Alumiini, kokonais		5	µg/l	
Rauta, kokonais		230	µg/l	

Vedenottaminen Kannantakasen lammesta Kerigolf Oy:n golfkentän kasteluun, Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto

Kerigolf Oy on pyytänyt Etelä-Savon ELY-keskukselta lausuntoa vesitalousluvan tarpeesta veden ottamiseksi Kannantakasen lammesta golfkentän kasteluun.

Kerigolf Oy:llä ja Puikkari Oy:llä on ollut keskinäinen sopimus, jonka perusteella Kerigolf Oy on ottanut Kannantakasen lammesta kasteluvettä golfkentälle. Vuosittain otto on ollut 20 000 – 40 000 m³. Vesialueen omistaa kokonaisuudessaan Puikkari Oy.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vedenotolle ja sitä varten tarvittavien laitteiden pitämiseen tulee olla vesialueen omistajan suostumus taikka sopimus. Mikäli tällaista suostumusta taikka sopimusta ei ole, tulee hankkeelle hakea vesilain mukainen lupa Itä-Suomen aluehallintovirastolta.

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto Oravin vesiosuuskunnan jätevedenpuhdistamon vuoden 2021 toiminnan tarkkailun yhteenvedosta

Etelä-Savon ELY-keskus on vastaanottanut 11.3.2022 Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy tekemän Oravin vesiosuuskunnan jäteveden panospuhdistamon toiminnan tarkkailun vuosiyhteenvedon 2021 ja 29.3.2022 puhdistamon kuormitustarkkailun helmikuun 2022 näytekerän osalta.

Vuoden 2021 vuosiyhteenvedosta käy ilmi, että [kiintoaineen ja biologisen hapenkulutuksen \(BOD_{7ATU}\) osalta ei saavutettu ympäristöluvassa puhdistamolle asetettuja pitoisuuksien luparajoja vuosikeskiarvolla](#). Elokuun näytteenotokerran puhdistustulokset nostivat vuosikeskiarvon luparajojen yli. Vuosiyhteenvedossa mainitaan, että *"Tarkkailua jatketaan kuormitustarkkailuhjelman mukaisesti 2 näytekerällä vuodessa."*

[Lisäksi vuoden 2022 helmikuun näytekerällä kiintoaineen ja kokonaisfosforin \(kok.P\) osalta luvassa määritetyt pitoisuudet ylittyivät eikä puhdistustehovaatimukseen päästy.](#)

Etelä-Savon ELY-keskus muistuttaa toiminnanharjoittajaa, että vuonna 2022 näytekerroja on oltava neljä kertaa, sillä vuonna 2021 ei ole päästy luvan mukaisiin puhdistusvaatimuksiin. Näytteenotto tulee tehdä

hyväksytyin kuormitus- ja käyttötarkkailuohjelman mukaisesti. ELY-keskus viittaa 30.12.2010 päivättyyn Oravin vesiosuuskunnan Jätevedenpuhdistamon kuormitus- ja käyttötarkkailuohjelmaan, jossa todetaan seuraavasti:

"Jätevesinäytteitä otetaan kaksi kertaa vuodessa tulevasta ja lähtevästä vedestä kertänäytteenä. Kertanäyte muodostuu kolmesta saman vuorokauden aikana otetusta osanäytteestä. Mikäli puhdistusvaatimukset eivät täyty, tulee sitä seuraavana vuonna näytteitä ottaa neljä kertaa."

Voimassa olevan luvan mukaan Oravin puhdistamon puhdistustulos lasketaan vuosikeskiarvona. Viime vuosina (2018 – 2020) kehityssuunta puhdistustulosten osalta on ollut positiivinen eikä luparaja ylityksiä ole ollut vuosikeskiarvolla. Vuoden 2021 vuosikeskiarvon puhdistustulokset poikkeavat kehityssuunnasta ja lisäksi vuoden 2022 helmikuun näyttekerralla puhdistusvaatimuksia ei myöskään kaikilta osin saavutettu.

Vaikkakin puhdistustulosta verrataan luparajoihin vuosikeskiarvona, on tilannetta nyt syytä tarkkailla. Toiminnanharjoittajan tulee kiinnittää erityistä huomiota laitoksen toimintaan ja sen ylläpitoon. Luparajat ylittäviin näytetuloksiin on reagoitava ja ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta toiminta jatkossa täyttää sille luvassa asetetut puhdistusvaatimukset vuosikeskiarvolla. Mikäli poikkeaminen luparajoista jatkuu vuoden 2022 osalta, tulee toiminnanharjoittajan laatia erillinen toimenpidesuunnitelma ja selvittää siinä, millä toimenpiteillä toiminta saatetaan luvan mukaiseksi. Toimenpidesuunnitelma tulee toimittaa ELY-keskukseen.

MUUT ASIAT

Ilmanlaadun kuukausiraportti, maaliskuu 2022

Savonlinnan ilmanlaatua seurataan Olavinkadulla, Sokoksen luona sijaitsevalla mittausasemalla, joka siirrettiin Savonlinnaan Mikkelistä ja mittaukset aloitettiin 5.1.2022. Edellisen kerran ilmanlaatua mitattiin Savonlinnassa vuonna 2016 - 2017.

Maaliskuussa mittausasemalla tehtyjen hengitettävän pölyn mittaustulosten mukaan ilmanlaatu oli hyvää.

Huonoimmillaan ilmanlaatuindeksi kävi luvussa 93. Tehdyissä mittauksissa ei esiintynyt ohjearvon eikä raja-arvon ylityksiä kuukauden aikana.

Hengitettävän pölyn mittausten ajallinen kattavuus oli maaliskuussa 99 %. Huipputuntipitoisuus oli 86 µg/m³ (23.3.2022). Toiseksi suurin ohjearvoon verrattava vuorokausiarvo oli 11 µg/m³, joka on 16 % ohjearvosta (70 µg/m³).

Vuorokausiarvo ei ylittänyt EU:n raja-arvon lukuarvoa maaliskuun aikana. Lukuarvon ylityksiä oli edellisellä mittauskerralla Savonlinnassa Haapasalmen mittausasemalla 22 kertaa vuonna 2017 ja 13 kertaa vuonna 2016. Lukuarvon ylityksiä sallitaan vuodessa 35 kertaa ennen kuin varsinainen raja-arvo ylittyy.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 31.3.2022 Savonlinnan kaupungin valituslupahakemuksesta ja Puikkarin perustevalitusasiasta, Kerimaan vesihuolto

KHO:n ratkaisun mukaan korkein hallinto-oikeus myöntää Savonlinnan kaupungille valitusluvan ja tutkii asian. Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös kumotaan. Korkein hallinto-oikeus ottaa viivytyksen välttämiseksi asian välittömästi tutkittavakseen. Puikkari Oy:n perustevalitus hylätään siltä osin kuin se koskee Savonlinnan kaupungin laskussa nro 32331926 yksilöityä, pääomaltaan 81,63 euron (sis. alv 24 %) saatavaa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen saatavan eräpäivästä 14.5.2018 lukien. Muilta osin perustevalitus hyväksytään.

Ratkaisun perusteluiden mukaan mm.: Saadun selvityksen mukaan Puikkari Oy on muun ohella velvoitettu ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla välittömästi ja viimeistään 14.2.2018 tyhjentämään jätevesialtaan sekä ryhtymään toimenpiteisiin jäteveden tulon estämiseksi altaaseen. Kun Puikkari Oy ei ole ryhtynyt määräysten mukaisiin toimenpiteisiin, Savonlinnan kaupungin ympäristöpäällikkö on määrännyt 6.3.2018 viranhaltijapäätöksellä teettämisen pantavaksi täytäntöön. Ympäristöpäällikkö on päätöksen täytäntöönpanemiseksi tilannut Itä-Savon Vesi Oy:ltä päätöksen mukaiset toimenpiteet. Itä-Savon Vesi Oy on 6.3.2018 avannut Puikkari Oy:n omistaman Kerimaan alueen viemäriverkoston ja Itä-Savon Vesi Oy:n viemäriverkoston välisen venttiilin. Jätevesialtaassa olleet jätevedet on pumpattu Itä-Savon Vesi Oy:n viemäriverkoston ja edelleen puhdistettavaksi. Esitetyn selvityksen mukaan tämä on ollut kustannuksiltaan edullisempi tapa kuin jätevesialtaan tyhjentäminen esimerkiksi imuautolla. Jätevesialtaan tyhjennyksen jälkeen jäteveden pääsy altaaseen on estetty ja jätevesien johtamista Kerimaan alueen viemäriverkostosta Itä-Savon Vesi Oy:n viemäriverkoston on jatkettu.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että jätevesialtaan tyhjentämisessä avaamalla viemäriverkoston välinen venttiili on kyse Puikkari Oy:lle asetetun hallintopakkopäätöksen määräyksen 2 mukaisen jätevesialtaan tyhjentämisveloitteen täytäntöönpanosta. Teettämishenka on voitu panna täytäntöön tilaamalla käytännön työt Itä-Savon Vesi Oy:ltä ja tämän veloitteen täyttämiseksi mahdollisista eri toimenpiteistä on voitu valita verkoston välisen venttiilin avaaminen.

Asiakirjojen perusteella on pääteltävissä, että jätevesiallas on tyhjennetty 6.3.2018 tai pian sen jälkeen. Ensimmäinen erä nyt kyseessä olevista saatavista koskee Kerimaalta ajalla 6.3.2018 – 31.3.2018 pumpattua jätevettä. Tällä aikavälillä aiheutuneiden kustannusten voidaan asiassa esitetyn selvityksen perusteella katsoa syntyneen jätevesialtaan tyhjentämisestä. Näiltä osin kyse on uhkasakkolain 17 §:ssä tarkoitetuista teettämiskustannuksista, jotka on voitu periä Puikkari Oy:ltä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

Edellä esitetyillä perusteilla Puikkari Oy:n perustevalitus on hylättävä siltä osin kuin se koskee Savonlinnan kaupungin laskussa nro 32331926 yksilöityä, pääomaltaan 81,63 euron (sis. alv 24 %) saatavaa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen saatavan eräpäivästä 14.5.2018 lukien.

Muilta osin Savonlinnan kaupungin perimien saatavien perusteena on esitetty kaupungin ulosottohakemukseen liitettyjen laskujen mukaan Kerimaan jätevesien pumppaaminen aikavälillä 1.4.2018 – 30.6.2020 eli yli kahden vuoden ajalta. Kaupungin mukaan jätevesien johtaminen on Kerimaan ja Itä-Savon Vesi Oy:n viemäriverkkojen välisen venttiilin avaamisesta saakka perustunut teettämisen täytäntöönpanoon.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain mukaisen hallintopakkomenettelyn tarkoituksena on oikaista ympäristönsuojelulain vastainen tila. Vaikka toimija voidaan velvoittaa hallintopakolla myös pidempiaikaisiin toimenpiteisiin lain vastaisen tilan korjaamiseksi, menettelyä ei kuitenkaan ole tarkoitettu jatkuvien velvoitteiden perustamiseen. Hallintopakkopäätöksestä on uhkasakkolain 6 §:n 3 momentin mukaisesti käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu.

Savonlinnan ympäristö- ja rakennuslautakunnan hallintopakkopäätöksen määräyksessä 5 Puikkari Oy on määrätty ryhtymään välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin altaan tyhjentämisen jälkeen jäteveden tulon estämiseksi altaaseen. Hallintopakkopäätöksessä asetettua määräystä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin jäteveden tulon estämiseksi altaaseen ei ole yksilöity siten, että sen voitaisiin tulkita tarkoittavan jätevesien jatkuvaa johtamista Itä-Savon Vesi Oy:n verkostoon sen jälkeen, kun edellä mainittu jätevesiallas oli tyhjennetty. Siten hallintopakkopäätöksessä asetettu teettämishukkaan ei voi sisältää tällaista jatkuvaa toimenpidettä.

Näin ollen Savonlinnan kaupungin Etelä-Savon ulosottovirastolle tekemässä täytäntöönpanohakemuksessa yksilöidyissä saatavissa, joiden perusteena on Kerimaasta pumpattu jätevesi aikavälillä 1.4.2018 – 30.6.2020, ei ole kyse uhkasakkolain 17 §:ssä tarkoitetuista teettämiskustannuksista. Siten Puikkari Oy:n perustevalitus on hyväksyttävä siltä osin kuin se koskee viimeksi mainittuja saatavia.

Korkein hallinto-oikeus toteaa selvyiden vuoksi, että asiassa on ainoastaan ratkaistu, miltä osin perustevalituksen kohteena olevissa saatavissa on ollut kyse Savonlinnan ympäristö- ja rakennuslautakunnan asettamaan hallintopakkopäätökseen perustuvista teettämiskustannuksista. Siltä osin kuin saatavissa ei ole ollut kyse tällaisista teettämiskustannuksista, asiassa ei ole ratkaistu, mistä saatavissa on kyse tai kuka niistä mahdollisesti vastaa. Asiassa ei ole myöskään ratkaistu Kerimaan alueen vesihuoltoon tai vesihuoltovastuisiin liittyviä kysymyksiä.

Ilmoitus maastotöiden aloittamisesta, FinnAust Mining Finland Oy

Etelä-Savon ELY-keskus on lähettänyt tiedoksi FinnAust Mining Finland Oy:n malminetsinnän tutkimussuunnitelman.

FinnAust Mining Finland Oy:lla on alkamassa timanttikairaus- ja kalliopinnan näytteenotto-ohjelman mukaiset työt yhtiön lupa-alueilla Enonkoski C/ML2013:0084 ja Makkola/ML2012:0035. Syväreiät mitataan DHEM -menetelmällä ja tarvittaessa tehdään myös geofysikaalisia maastomittauksia. Lisäksi tehdään kallioperäkartoitusta ja pienimuotoista näytteenottoa vasaralla kesän 2022 aikana.

Timanttikairaukset tekee Nivalan Timanttikairaus Oy. Suunnitelman mukaan kairaukset alkavat toukokuun toisella viikolla. Kairauksessa käytetään suljettua kairausvedenkiertoa ja syntyvä porasoija otetaan talteen ja kuljetetaan pois kairauspaikalta. Kairakoneen alle sijoitetaan aina pressuja maaston suojaksi. Kalliopinnan näytteenotto suoritetaan pienellä kairakoneella. Urakoitsijana toimii Moreenityö Mäcklin Oy ja näytteenotto aloitetaan toukokuun aikana sääolosuhteiden niin salliessa.

Lopulliset reikäpaikat määräytyvät aina maasto-olosuhteiden perusteella ja maanomistajien toiveiden mukaan. Vanhoja metsäuria ja metsäautoteitä

käytetään aina mahdollisuuksien mukaan ja valtaosa kalliopinnan näytteenottolinjoista onkin suunniteltu olemassa olevien teiden / urien varteen. Pieniä muutoksia suunnitelmiin saatetaan tehdä tulosten perusteella ja kaikkia suunniteltuja reikiä ei välttämättä kairata. [Iso osa suunnitelluista kalliopinnan näytteenottoapaikoista sijaitsevat malminetsintälupa-alueiden ulkopuolella, talojen suojavyöhykkeiden sisäpuolella](#) ja osittain myös yhtiön VA2020:0072 varausalueella. Tästä näytteenotosta sovitaan kirjallisesti maanomistajien ja / tai yksityisteiden puheenjohtajien kanssa. Yhtiön toimintaperiaatteiden mukaan koneellista näytteenottoa tehdään joka tapauksessa ainoastaan maanomistajan suostumuksella, riippumatta siitä onko näytteenottoa lupa-alueella tai sen ulkopuolella. Kairaussuunnitelmaan kuuluu myös yhden vanhan reiän jatkaminen, kyseinen reikäpaikka sijaitsee nykyään sähkölinjan suojavyöhykkeellä ja sovimme asiasta erikseen sähköyhtiön kanssa.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 14.4.2022 kaivoslain mukaista varauspäätöstä koskevista valituksista

Kahdeksan yksityishenkilöä sekä Pro Puruvesi ry, Savonlinnan seurakunta, Länsi-Punkaharjun kyläyhdistys ry, Punkaharjun Matkailu ry, Puruveden kalatalousalue ja Saimaan Taideluola Retretti ovat valittaneet Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) hyväksymästä Kivikaivo Oy:n varausilmoituksesta 10.2.2022, lupatunnus VA2021:0072. Varausalue sijaitsee Savonlinnassa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus jättää valitukset tutkimatta. Hallinto-oikeus hylkää Savonlinnan seurakunnan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Ratkaisun perustelujen mukaan mm.:

Valituskirjelmistä ilmenee, että valittajat ovat varausalueella tai sen vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajia, asukkaita, alueella elinkeinoa harjoittavia ja yhdistyksiä. Valittajat katsovat mahdollisen kaivostoiminnan vaikuttavan haitallisesti alueen arvokkaaseen luontoon sekä elinkeinotoimintaan. Varauspäätös vaikuttaa haitallisesti alueen kehitysnäkymiin sekä kiinteistöjen taloudelliseen arvoon.

Hallinto-oikeus toteaa, että varauspäätöstä ei ole kohdistettu valittajiin. Valitusoikeutta arvioitaessa on näin ollen tarkasteltava, onko valittajilla asianosaisasema sen perusteella, että varauspäätöksellä on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla välitön vaikutus valittajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun.

Valituksenalaisessa päätöksessä on kysymys kaivoslain 32 §:n 4 momentissa tarkoitetun varausilmoituksen hyväksymisestä. Varausilmoituksella hakija voi varata itselleen alueen malminetsintälupahakemuksen valmistelua varten. Varaus antaa etuoikeuden malminetsintälupa-alueeseen. Malminetsintäluvan tai kaivosluvan myöntäminen muille kuin ilmoituksen tekijälle ei ole mahdollista alueella, josta on tehty hyväksyttävä varausilmoitus. Muita oikeusvaikutuksia varauspäätöksellä ei ole.

Varauspäätös ei anna oikeutta minkäänlaiseen malminetsintään, vaan varaajan oikeus etsintätyöhön perustuu varauspäätöksestä riippumatta

kaivoslain 7 §:ään tai kiinteistönomistajan kaivoslain 9 §:ssä tarkoitettuun suostumukseen. Tähän nähden oikeuskäytännössä (KHO 2021:145) on katsottu, että varauspäätöksen mahdollisissa vaikutuksissa alueen kiinteistöjen arvoon, elinkeinon harjoittamiseen, alueen vetovoimaan, investointeihin tai ylipäänsä maankäytön epävarmuuteen on kysymys ainoastaan välillisistä vaikutuksista.

Koska varauspäätös ei anna oikeutta malminetsintään tai muihinkaan ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin, varauspäätöksellä ei ole välittömiä vaikutuksia myöskään alueen luontoarvoihin, virkistyskäyttöön tai maisema-arvoihin.

Valituksenalaisella varauspäätöksellä ei ole sellaisia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja välittömiä vaikutuksia valittajien oikeuteen tai etuun alueen maanomistajina, asukkaina, elinkeinonharjoittajina tai yhdistyksinä, että heillä olisi valitusoikeus asiassa. Sen vuoksi valitukset on jätettävä tutkimatta. Asian näin päättyessä ei ole kohtuutonta, että Savonlinnan seurakunta joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 417 4685,
matti.rautiainen@savonlinna.fi

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, etteivät edellä olevat asiat anna aiheutta niitä erikseen käsiteltäviksi ja merkitä asiat tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.